

Ei midagi uut taeva all

Ain Kallis

klimatoloog

Sirvides sajandivanuseid Postimehi, tundus sageli, nagu oleksin neid lehti juba lugenud.

XX sajandi esimesel kuul propageeriti «Euroopa majanduslist ühendust» ehk Leroy-Beaulieu plaani, mis nägi ette ühistegevust USA mõju vastu, riikidevaheliste tollide kaotamist jne.

Samad mured

Veebruaris teatati Võrumaalt: vahetpidamata liiguvad pikad voorid raudteejaamade poole, kes metsadest puumaterjali vedamas. Kas see ei ole viimane etteaste meie metsade lõpu näidendist?

Kui Tartu linnaisad 1899. a võtsid Emajõe puiestikus puid maha, siis ei olnud aktsioon mõeldud hoopiski kaldapealse kunagise ilme taastamiseks, vaid seetõttu, et «see on kurjadele inimestele varju pakkunud». Hullem kui linnas oli kuritegevus Tartumaal: Kavilda kanti hoidsid hirmul kaks röövlibandet, ühed põletasid hooneid, teised tapsid talumehi.

Astronoomilistele nähtustele pöörati lehtedes palju tähelepanu: «Ilma otsa kohta, mida rahva laiemates ringkondades täna oodati, tähendame niipalju, et kardetud ja hirmsa ilmaotsa asemel need, keda asi huvitab, ilusat tähesadu näha saavad.»

Kliima muutuminegi oli juba päevakorras: «Viimasel ajal on ikka sagedasti kuulda, et Venemaa kliima üha kuivemaks muutub.» Põhjuseks arvati olevat metsade raiumine.

Rongiliiklusega aga rahval probleeme polnud - Peterburi rikkurid sõitsid ju Pärnu suvitama spetsiaalsete supelrongidega, mis «käisid iga päev Valgast supelsaksu toomas». (Saksad saavad ikka oma tahtmise, kommenteeris Postimees.)

Võimu ei kritiseeritud

«Mis aga meie ustavusse puutub, siis julgeb ainult tige laimates kahtlustama tulla, nagu ei oleks Eesti rahva truudus keisri ja riigi vastu mitte kindel küllalt.» Prominentide eraelule pöörati «kroonikas» juba siis tähelepanu: «Keisri Majesteet magas eila hästi, oli palju higi». (1900. a oli too härra haiglane.)

Veerand sajandit hiljem oli suhtumine nüüdisaegsem: «Ärgu järgmine riigikogu sellesinatse sarnane sündigu, õhkab nii mõnigi vaga mees. Kuid kes sellest kuulab. Igal on ju sihiks jõuda Toompeale, riigipiruka kallale, mis nii isuäratav on.» (PM 22.03.26)